

Postanowienie z dnia 10 listopada 2006 r.

III UZ 10/06

Przepis art. 130² § 3 k.p.c. nie dyskryminuje adwokatów, radców prawnych i rzeczników patentowych.

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Krystyna Bednarczyk (sprawozdawca), Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 10 listopada 2006 r. sprawy z odwołania Janiny Z. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w B. o prawo do renty w związku z pobytem w obozie, na skutek zażalenia odwołującej się na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 24 sierpnia 2006 r. [...]

o d d a l i ł zażalenie.

U z a s a d n i e n i e

Postanowieniem z dnia 24 sierpnia 2006 r. [...] Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawczynie Janiny Z. od wyroku tego Sądu z dnia 31 maja 2006 r. wydanego w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych. Sąd ustalił, że pełnomocnik wnioskodawczynie będący adwokatem przy złożeniu skargi kasacyjnej nie uiścił opłaty podstawowej w wysokości 30 zł przewidzianej w art. 36 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398). Jest to opłata w wysokości stałej i w sytuacji, gdy skarga kasacyjna została wniesiona przez adwokata, ma zastosowanie przepis art. 130² § 3 k.p.c., na podstawie którego sąd odrzuca bez wezwania nieopłacony środek zaskarżenia (między innymi skargę kasacyjną) podlegający opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej.

Postanowienie to zaskarżył zażaleniem pełnomocnik wnioskodawczynie i zarzucając naruszenie art. 130² § 3 k.p.c. w związku z art.36 i art.12 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia. W

uzasadnieniu zażalenia podniósł, że przepis art. 130² § 3 k.p.c. ma charakter skrajnie restrykcyjny i jako pozbawiający obywatela prawa do rozpatrzenia istoty sprawy powinien być jasny bez możliwości różnej interpretacji. Skoro przepis art. 36 ustawy o kosztach sądowych mówi o opłacie podstawowej, to można uznać, że przepis art. 130² § 3 k.p.c. mówiący o opłacie stałej lub stosunkowej nie będzie miał zastosowania. Przepis ten nie jest przepisem konstytucyjnym i jako taki w ciągu najbliższych nowelizacji będzie uchylony lub zmieniony. Przepisy dopuszczają pomyłki przy rozpoznawaniu spraw przez sędziów i prokuratorów, natomiast nie może się mylić adwokat. Jest to przepis dyskryminujący profesjonalnych prawników - adwokatów, radców prawnych i rzeczników.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 130² § 3 k.p.c. stanowi, że sąd odrzuca bez wezwania o uiszczenie opłaty wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego środki odwoławcze lub środki zaskarżenia (apelację, zażalenie, skargę kasacyjną, skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, sprzeciw od wyroku zaocznego, zarzuty od nakazu zapłaty, skargę na orzeczenie referendarza sądowego) podlegające opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej, obliczonej od wskazanej przez strony wartości przedmiotu zaskarżenia. Wprowadzając ten przepis do Kodeksu postępowania cywilnego ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych ustawodawca stanął na stanowisku, że profesjonalny prawnik (adwokat, radca prawny, rzecznik patentowy) nie może mieć trudności z ustaleniem należnej opłaty, jeżeli jej wysokość jest wskazana w przepisie kwotowo lub procentowo od wartości przedmiotu zaskarżenia. Opłatę taką profesjonalny pełnomocnik musi uiścić przy wniesieniu środka zaskarżenia a sankcją niedopełnienia obowiązku jest odrzucenie tego środka.

Przepis art. 11 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych stanowi, że opłata jest stała, stosunkowa lub podstawowa. Opłatę stałą pobiera się w sprawach o prawa niemajątkowe i niektóre prawa majątkowe i jest ona określona kwotowo (art. 12), opłatę stosunkową pobiera się w sprawach o prawa majątkowe w stosunku procentowym do wartości przedmiotu sporu (art. 13), a opłatę podstawową w minimalnej kwocie 30 zł pobiera się w sprawach, w których przepisy nie przewidują opłaty stałej, stosunkowej lub tymczasowej (art. 14). Przepis art. 130² § 3 k.p.c. nie

mówi o opłacie stałej, lecz o opłacie w wysokości stałej, to znaczy takiej, którą przepisy określają kwotowo. Do takich opłat należy opłata wymieniona w art. 36 ustawy. Przepis ten stanowi, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych i w sprawach odwołań rozpoznawanych przez sąd pracy i ubezpieczeń społecznych pobiera się opłatę podstawową w kwocie 30 zł wyłącznie od apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Od wymienionych tu środków zaskarżenia została określona opłata o stałej wysokości 30 zł. To, że opłata ta jest nazwana opłatą podstawową, nie zmienia faktu, że jest to opłata o wysokości stałej. Skutkiem braku opłaty od skargi kasacyjnej wniesionej przez adwokata jest odrzucenie skargi na podstawie art. 130² § 3 k.p.c. Ewentualne wątpliwości interpretacyjne wyjaśnił Sąd Najwyższy w niepublikowanej dotychczas uchwale z dnia 26 września 2006 r., II UZP 11/06, stwierdzając, że przepis art. 130² § 3 k.p.c. stosuje się do środków odwoławczych i środków zaskarżenia podlegających opłacie podstawowej, o której mowa w art. 35 i 36 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Niesłuszny jest zarzut, że przepis art. 130² § 3 k.p.c. jest skrajnie restrykcyjny i dyskryminujący adwokatów, radców prawnych i rzeczników patentowych. Opłata podstawowa została wprowadzona ustawą o kosztach sądowych w sprawach cywilnych od środków zaskarżenia w sprawach z zakresu prawa pracy i z zakresu ubezpieczeń społecznych od pism, które dotychczas nie podlegały opłacie. Okres *vacatio legis* wynoszący 6 miesięcy od ogłoszenia ustawy do jej wejścia w życie był wystarczający do zapoznania się z jej przepisami. Opłata podstawowa wymieniona w art. 35 i 36 jest określona w stałej wysokości, a jej odrębne uregulowanie wynika z tego, że nie jest pobierana od wszystkich pism, lecz od wyszczególnionych wyczerpująco środków zaskarżenia. Określona w art. 130² § 3 k.p.c. sankcja w przypadku nieopłacenia pisma podlegającego opłacie w wysokości stałej nie stanowi *novum* w porównaniu z dotychczasową regulacją zawartą w ustawie z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 88 ze zm.). Przepis art. 17 tej ustawy stanowił, że pisma wnoszone przez adwokata lub radcę prawnego, które nie są należycie opłacone zwraca się bez wezwania o uiszczenie opłaty, jeżeli pismo podlega opłacie w wysokości stałej. Również bez wezwania o uiszczenie opłaty należy odrzucić wnoszone przez adwokata lub radcę prawnego środki zaskarżenia podlegające opłacie w wysokości stałej. Zmiana stanu prawnego polega jedynie na wprowadzeniu nowych opłat w wysokości stałej, nato-

miast skutki ich nieuiszczenia pozostają takie same. Nie można zatem mówić o szczególnej restrykcji lub dyskryminacji.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako nieuzasadnione.

=====